

בגן של רבנו ז"ל

בגן של רבנו כנגד ג"ן פרשיות שבתורה, בעזרת השם יתברך נשתדל להכניסכם בגנו של רבנו, ולסיים על הסדר את כתביו של רבנו נחמן מברסלב ז"ל סימן אחר סימן כך שבסוף השנה הזאת תזכו לסיים, או אפילו בחלקם כתביו של רבנו ז"ל, השם יהיה בעזרכם ובעזרי

כי תשא

קיצור ליקוטי מוהר"ן

מט - לשמש שם אהל בהם והוא כחתן יצא מחפתו וכו

ב. וכשמצמצם התלהבות לבו שלא יבער יותר מדאי אזי נשאר חלל פנוי בלב בחינת: "ולבי חלל בקרבי" (תהלים ק"ט כב), ובתוכו נתגלין מדותיו הטובות שהוא סוד בריאת העולמות שהיה בתוך חלל הפנוי כנ"ל. ועקר הבריאה היה על-ידי חכמה כמו שכתוב: "כלם בחכמה עשית" (שם ק"ד כד), וזהו בחינת מה שעקר עבודת ה' לזכות למדות טובות ומעשים טובים הוא על-ידי ששומר החכמה שבלב הינו מחשבות לבו שזהו עקר היצירה, כמו שכתוב: "וכל יצר מחשבות לבו" (בראשית ו' ה). על פן הלב הוא היצר של המדות הינו החכמה שבלב בחינת: "צור לבבי" (תהלים ע"ג כו) (ועין ברכות י) בבחינת: "ויצר" בשני יודין (ברכות ס"א) יצירה לטב ולביש בחינת שני יצירין הינו מחשבות טובות הם יצר טוב ומחשבות רעות הם יצר הרע. על פן כל תקון האדם וקלקולו חס ושלום הפל תלוי בשמירת המחשבה שבלב (ועין לעיל סימן ל"ה):

ג. וכשנזהר ממחשבות רעות וחושב מחשבות טובות בלבו איך לעבד את השם יתברך בזה נעשה לבו בבחינת "צור לבבי" כנ"ל ובבחינת "ולבי חלל בקרבי" כנ"ל. וזוהי לעשות פעולות ומדות טובות המתגלים בתוך החלל ועל-ידי-זה נתגלה שהוא מקבל עליו על מלכות שמים שלמה:

ד. וכשהלב הוא בבחינת ולבי חלל כנ"ל אז לבו פתוח בחכמה ועל-ידי-זה מתקן את הבריאה שהוא על-ידי חכמה כנ"ל בבחינת מחשבות טובות. ועל-ידי שחושב מחשבות רעות חס ושלום, שהם טפשות הלב בחינת: "ערלת לבבכם" תרגם אונקלוס: "טפשות לבבון" (דברים י' טז), אז מטמטם את הלב ובזה הוא מטמטם בחינת החלל של הבריאה שהוא על-ידי חכמה ומקלקלה ונחשב כאלו חריב את העולם. וכשחושב מחשבות טובות זה בחינת תקון הבריאה ועל-ידי שמשטה הלב ומגרש ממנו מחשבות רעות וחושב מחשבות טובות יזכה שיוכל לחדש מעשה בראשית ולעשות נסים בעולם. וזה בחינת: 'הרצה לנסך יין על-גבי המזבח' מלא גרונם של תלמידי-חכמים יין' (יומא ע"א), כי גרונם הוא בחינת השיתין שמונקבין ומחללין עד התהום (סכה מ"ט), והינו בחינת "ולבי חלל בקרבי" כי תהום דא לבא וקנה (זהר-הקדוש) ותהום בחינת נסים שעל דבר נסי הפל תמהין בחינת ותהם כל העיר (רות א' יט). על פן הצדיק שלבו פתוח בחכמה בבחינת ולבי חלל בקרבי כנ"ל בחינת צור לבבי על-ידי-זה יכול לחדש מעשה בראשית ולעשות נסים. כמו שכתוב: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית" "ובטובו" זה הצדיק שנקרא טוב כמו שכתוב: "אמרו צדיק כי טוב" (ישעיה ג' ו) כי אמרו חכמינו זכרונם לברכה, חללים מעשה ידי אמן אלו השיתין שמוחללין וכו' (סכה שם), וזה בחינת מעשה ידי אמנותו של הקדוש-ברוך-הוא שזהו בחינת בריאת העולם בחינת לב הצדיק כנ"ל:

שיחות מוהר"ן

ספר שיחות מוהר"ן אות - קעד

שמעתי מרבי שמעון הנוצר לעיל שאמר לו רבנו זכרוננו לברכה פה ברסלב סוף ימיו:

כמו שאתה רואה אותי, כל מה שיגעתי וטרחתי ופעלתי על ידי עבודתי מעודי עד היום הזה, עתה אני יכול לפעול כל זה ביום אחד. ואחר כך בזמן אחר אמר לו שעתה יכול לפעול כל זה בשעה אחת, ואחר כך אמר שעתה יכול לפעול כל זה ברגע אחת. והבן היטב עד היכן הדברים מגיעים, כי בעת שאמר זאת לרבי שמעון כבר השיג מה שהשיג וכבר אמר עד אותה העת כמה פעמים שכל העבודה והשגה שמקודם אינה נחשבת לכלום נגד מה שהשיג עכשיו, אף על פי שגם מקודם היתה השגתו עצומה ונשגבה מאד מאד. וכן היה כמה וכמה פעמים עד אותה העת, כי גם קודם ארץ ישראל היתה השגתו גבוהה מאד מאד בלי שעור. ואחר כך כשבא מארץ ישראל היתה בעיניו כל ההשגה של קדם ארץ ישראל נחשבת כלא ממש והיה מתבייש ממנה. וגם אחר כך עלה בכל פעם למעלה למעלה בלי שעור וערך מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב וכו' וכו', כמובן מעט בספורים שמכבר. ואחר כך אמר כנוצר לעיל. ראה והבט והבן בספורים שמכבר, ואז תבין מעט מעצם גדולת דברים האלה:

גם שמעתי בשמו שאמר: כשזוכין לדעת השלם אזי יכולין לעשות ולעבוד השם יתברך ברבע שעה מה שאדם אחר צריך לעבוד ולהתייגע על זה שבעים שנה:

חיי מוהר"ן

סג

(ד) שייך להתחלת המעשה של השבעה בעטלירס הנדפס בהשיחות סימן קמ"ט עיין שם. אחר תיבות אני אספר לכם איך פעם אחת היו שמחים צריך להיות ושמעתי שאמר אז בזה הלשון: מה אתם יודעים איך לשמוח מתוך מרה שחורה, אני אספר לכם איך פעם אחת היו שמחים וכו'.

נשמע מפיו הקדוש בפרוש שהמעשיות שסיפר הם חדושים נפלאים ונוראים מאד, וראויים לדרשם ברבים, לעמוד בבית הכנסת ולספר מעשה מאלו המעשיות שסיפר, כי הם חדושים גבוהים ונוראים מאד:

(אמר המעתיק שמעתי מפי הרב נפתלי זכרוננו לברכה שאחר שסיפר רבנו זכרוננו לברכה המעשה מהשבעה בעטלירס, הפליג במעלתה מאד ואמר שרשאין ליסע לבראד ולכנוס בבית הכנסת ולומר להשמש שיקבץ העולם לדרשה ולהכות על השלחן (כנהוג קודם הדרשה להשקיט המית העם) ולספר להם זאת המעשה:

סד

(ה) שייך להשיחות סימן קנ"א אחר תיבות נשגבות מעלתם: אחר כך ביום ראשון אחר חצות עמדנו לפניו ודיבר עמנו ובתוך השיחה דבר איזה דבור שקורין ווערטיל [בדיחותא] על הכת וכו' אחר כך דבר מענין כתפים רחבים, אחר כך מאותה השיחה נתגלגל ששאל היכן אנו עומדים בהמעשה, והשבנו לו ביום החמישי ואז סיפר המעשה של יום החמישי וספרה בשמחה:

וְזוּה בַחֲיִינַת יוֹם-טוֹב שְׁאֶסְרִינָן בּוּ כָּל הַמְּלָאכּוֹת כְּמוֹ בְּשֶׁבֶת לְבַד אֲכָל נֶפֶשׁ שְׂמֵתָר בְּיוֹם-טוֹב כִּי עֵקֶר הַתְּכִלִּית שְׂבִשְׁבִיל זֶה נִבְרָא כָּל אֲדָם הוּא תוֹרָה וְתַפְלָה כִּי זֶה עֵקֶר הַקִּיּוּם וְהַחַיּוּת וְהַתְּכִלִּית שֶׁל כָּל אֲדָם אֲשֶׁר בְּשִׁבְלֵהוּ נִבְרָאוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַכֹּל בְּשִׁבְלֵהוּ הַתְּכִלִּית הַזֶּה, שְׂיִזְכֶּה לַעֲסֹק כָּל יְמָיו בְּתוֹרָה וְתַפְלָה וְיִלְךְ מִדְּרָגָה לְדְרָגָה עַד מִדְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה שֵׁשׁ בְּתוֹרָה וְתַפְלָה וְאִם הָיָה אֲדָם זוֹכֵה לְזוֹה בְּשִׁלְמוֹת, אָז הָיוּ מִתְבַּטְּלִים כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַתְּרָחוֹת שֶׁל כָּל הָעֵסְקִים וְהַמְּלָאכּוֹת הַכְּלוּלִים בְּשִׁלְשִׁים וְחֲשֵׁשׁ מְלָאכּוֹת כִּי כָּל יְגִיעוֹת הַמְּלָאכּוֹת שְׂבִשְׁבִיל הַפְּרָנְסָה הַכֹּל נִתְהַוָּה מִחֲטָא אֲדָם הָרָאוּשׁוֹן שֶׁפָּגַם בְּתוֹרָה וְתַפְלָה כִּי הִמְצִיחַ שְׂנֵצְטוּהָ שְׁלֵא לְאָכֵל מֵעֵץ הַדַּעַת הָיָה בַחֲיִינַת תּוֹרָה כִּי בָּזָה הָיָה כְּלוּל הַתּוֹרָה כִּפְדוּעַ וְגַם הָיָה צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל אֲזוּ בְּכַדִּי לְהַשְׁלִים תְּקוּנָה הַבְּרִיאָה בְּשִׁלְמוֹת וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רִשִׁי עַל פְּסוּק וְאֲדָם אֵין וְכוּ', בְּשֶׁבֶא אֲדָם וְהִתְפַּלֵּל עַל הַגְּשָׁמִים יִרְדוּ וְצָמְחוּ, עֵינָן שֶׁם וְהוּא אֲכָל מֵעֵץ-הַדַּעַת וּבָזָה פָּגַם בַּבְּחִינַת תּוֹרָה וְגַם לֹא הָיָה יָכוֹל עוֹד לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ, שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּשִׁבְלֵהוּ תְּקוּנָה הָעוֹלָמוֹת וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגְדָּר יְגִיעַת הַפְּרָנְסָה וְשִׁלְשִׁים וְחֲשֵׁשׁ מְלָאכּוֹת בַּחֲיִינַת בְּעֶצְבוֹן תֵּאבְלָנָה וְכוּ'.

וְעַל כֵּן גַּם עֲבָשׁוּ כָּל אֲדָם כְּפִי מַה שְׂזוּכָה לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וְתַפְלָה בְּשִׁלְמוֹת יוֹתֵר כְּמוֹ כֵּן זוֹכֵה לְבִטֵּל מֵעֲצָמוֹ וְהִמָּת הַנְּחָשׁ שֶׁמִּשֶׁם נִמְשָׁךְ טְרִדַת הַמְּלָאכּוֹת, וְזוֹכֵה שֶׁתְּהִיָּה מְלָאכּוֹתוֹ נְעֻשִׁית עַל-יְדֵי אַחֲרִים, כְּמוֹ שֶׁיְהִיָּה לְעֵתִיד בְּזִמְנָה שְׂכָל יִשְׂרָאֵל יַעֲסֻקוּ רַק בְּתוֹרָה וְתַפְלָה, כְּתִיב: "וְעִמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צִאֲנָנְכֶם" וְכוּ'.

ליקוטי עצות

ספר ליקוטי עצות - ערך חצות לסדר תקון חצות:

א. על ידי קימת חצות לילה, לעסק בתורה ותפלה והתבודדות, על ידי זה זוכין לברר הטוב מן הרע ולהמשיך על עצמו הזכרון האמתי, לזכר תמיד תכליתו וסופו הנצחי ולאדבקא מחשבתיה תמיד בעלמא דאתי. ולהסתכל על כל מה שהשם יתברך מסבב ומגלגל עמו בכל יום, שהכל כאשר לכל הוא כדי לרמוז לו רמזים בכל עת להתקרב אליו, שזה עקר התכלית הטוב האמתי. ועקר קיום האדם בזה העולם, מספר ימי חייו הבלו, וכל מה שנעשה עמו בכל יום, הכל הוא בשביל זה לבד (נד בסוף):

- ב. קימת חצות היא המתקת הדינים והוא מסוגל כמו פדיון (קמט):
- ג. זמן חצות הוא תמיד אחר ששה שעות מתחלת הלילה בין בקיץ בין בחורף. ואז מתחיל זמן חצות ונמשך עד גמר אשמורה שניה, דהינו שתי שעות. ובבקר טוב להסתכל על השמים ועל ידי זה נמשך הדעת (שם):
- ד. בעתים הללו שכבר ארך עלינו הגלות והשם יתברך מצפה בכל עת לשוב אלינו ולחזור לבנות בית מקדשנו, ראוי לנו שלא לעכב חס ושלום בנין בית המקדש רק להשתדל בבנינו. על כן מאד צריכין לזהר לקום בחצות בכל לילה ולהיות מתאבל מאד על חורבן בית המקדש, כי אולי בגלגול הראשון היה הוא הגורם שיחרב הבית המקדש. ואפלו אם לאו, אולי הוא מעכב עתה כחטאיו בנין בית המקדש ונחשב גם כן כאלו גרם להחריבו. ועל זה יכנה ויתאבל מאד בכל לילה בחצות, ועל ידי זה יהיה נחשב כאלו הוא משתדל בבנין בית המקדש, ועל ידי זה יזכה להתקרב אל האמת, דהינו להתקרב לצדיקים ויראים וכשרים אמתיים שהם עקר הפאר והחן והיפי האמת של העולם, ועל ידי זה יהיו נפתחין עיניו ויסתכל על עצמו בכל המדות איך הוא אוהו בהם, ולשוב בתשובה על כל המדות רעות ויזכה לדעת ולהכיר את שמו הגדול יתברך (ח"ב. סז):
- ה. על ידי שקמים בחצות לילה ומתאבלין על חורבן בית המקדש, על ידי זה נצולין משרפות (שם):

בכל פעם שרוצין לעלות מדרגא לדרגא בודאי ההכרח שיהיה ירידה קדם העליה ואז בודאי האדם בסכנה גדולה ויש עליו מלחמות גדולות וצריך להתחזק הרבה הרבה, עד שיבטל המסך המבדיל והחשך שקדם לאור שהוא בחינת הירידה שקדם לעליה, עד שתתהפך הירידה לעליה, וזה עבודת הצדיקים והכשרים כל ימי חייהם, כי על כל אדם שבעולם עובר כל זה, כי אפלו מי שהוא במדרגה פחותה מאד מאד ואפלו אם עבר מה שעבר וגם עתה הוא כמו שהוא, אף על פי כן בכל עת שמתעורר באיזה תנועה קלה להתקרב לאיזה דבר שבקדושה אזי לפי בחינתו יש לו תכף עליות וירידות הרבה כפי התעוררותו להתקרב לשם יתברך. כי אפלו מי שהוא בתוך הארץ ממש אפלו בשאול תחתיות ומתחתיו, רחמנא לצלן, גם משם כשמתעוררין לעלות משם גם שם יש בודאי כמה וכמה מדרגות בלי שעור:

כמו למשל בגשמיות כשם שיש מדרגות רבות מבית לעליה ומעליה לעליה, וכל שכן אם ישער בדעתו כמה מדרגות יש מארץ לשמים מכל שכן משמים למעלה ולמעלה למעלה, כמו כן תוך גוף עבי הארץ בודאי יש שם כמה וכמה מדרגות, אם ישער בדעתו בורות ומחלות בעמקי הארץ הרבה, בודאי אם רוצה לעלות משם מעמקי הבורות והמחלות בודאי ההכרח, שילך ויעלה מדרגא לדרגא, ואזי כשרוצה לעלות ממדרגתו לאיזה מעלה ומדרגה גבוהה ממנה קצת אף שגם זו המדרגה עדין בתוך עמק הארץ הרבה, אף על פי כן אזי משתטחין כנגדו הרבה בכל פעם:

ועל כן יש לאדם מלחמות גדולות ומניעות רבות בכל פעם שרוצה לגשת לאיזה עבודה של קדש. ולפעמים מעצם המלחמה הוא נכשל לפעמים ואינו עומד בנסיון חוס ושלום, ואז צריך להתחיל מחדש. על כן צריכין התחזקות גדול ועצום מאד בכל פעם בכל יום ובכל עת, לרחם על עצמו ולחשב על תכליתו וסופו בכל פעם, כי סוף כל סוף מה יהיה ממנו, ואיך שיהיה ואיך שיהיה הוא מחויב ומשועבד ללחם מלחמת השם בכל מה שיוכל. כי היגיעה בעצמה מה שמתגיע וחותר על כל פנים בכל פעם לצאת ולעלות מפחיתות מדרגתו זה גם כן יקר מאד מאד בעיני השם יתברך. ואם יתיגע ויחתר ויתפלל בכל יום לשם יתברך, שיוציאהו ממקומות אלו שנפל בהם, בודאי יהיה אחריתו לטובה כי סוף כל סוף יתהפך הכל לטובה וכל הירידות יתהפכו לעליות גדולות בבחינת ירידה תכלית העליה. (שם ב' ה):

ספר המידות

ערך למוד

- פ. מי שפסק מדברי תורה לדברים בטלים, תקונו - שיקום חצות:
- פא. מי ששונא את השקר כמו תועבה, יהיה לו חשק ללמד:
- פב. הספר שאדם רשע למד ממנו, אל תלמד ממנו, כי האותיות הם ירשעו אותך:
- פג. כשאתה שומע תורה או מוסר מאחד ולא נתכבד בלבך, ידוע שהוא אויל:
- פד. התורה - שיש לך הוצאות עליה, על ידי זה לא יהיה שכוח ממך:
- פה. מי שרודף אחר תאוות לבו, על ידי זה תמצא אותו בכל פסוק מפסוקי התורה לגנאי:
- פו. מי שפורש את עצמו מן התורה, נתחבר לשטן:
- פז. שני תלמידי חכמים המכבדין זה לזה בהלכה לשמה ובעונה, הקדוש ברוך הוא מצליח להם, ועולים לגדולה וזוכין לתורה, שנתנה בימין וזוכין לדברים, שנתנין בימינה של תורה:
- פח. תלמיד חכם נוקם ונוטר כנחש, הדבק בו, שסופך להנות מתלמודו:
- פט. אסור ללמד מן הממשיך לעבודה זרה, והלומד ממנו חייב מיתה:
- צ. תורה בלא מצוות הוא כמו הדם, שיש בו ריח ואין בו טעם:
- צא. במי אתה מוצא סדרי תורה, במי שמשכים ומעריב עליהם בבית המדרש ומשחיר את פניו עליהם כעורב ומשים עצמו אכזרי על בניו כעורב:
- צב. אין מן הכל זוכה אדם ללמד, בשביל זה הולכים למרחקים ללמד: